

'De werkelijke ontdekkingsreis bestaat niet in het zoeken naar nieuwe landschappen, maar in het kijken met nieuwe ogen', zo parafraseert de website van Irma Firma Marcel Proust. Het typeert de Brusselse artistieke organisatie: voor bezielster Ann Van de Vyvere staan verwondering, zintuiglijkheid en de poëtische verrassingen in de alledaagse realiteit centraal. Dat resulteert in soms zéér zotte projecten.

woord: Evelyne Coussens | beeld: Johan Martens

'IK WIL EEUWIG NOMADE BLIJVEN IN MIJN HOOFD'

Zo wandelde Van de Vyvere ooit met een hele kudde boerderijdieren van de Kemmelberg naar De Panne, of beproefde ze in het project *How to survive in the city* hoe je je in grootstad Brussel in leven kunt houden met wat er aan planten en dieren onder de straatstenen woekert. Bwoark?

Ann Van de Vyvere: 'Ik probeer mensen door een verrassende insteek - wat jij 'zot' noemt - te intrigeren en hen aan te sporen om verder te kijken dan de dagelijkse realiteit. *How to survive in the city* gaat niet enkel over overleven op de stoep, maar over anders kijken naar je stad en wat daarin omgaat. Ik denk dat ik als kunstenaar de mensen kan stimuleren om hun blik op de wereld te verbreden.'

Vaak lijkt dat te gebeuren door een onderzoek van 'natuur' versus 'cultuur'

'Op de vraag wat cultuur is versus natuur zijn oneindig veel toffe antwoorden te bedenken, en zowat in elk project van Irma Firma zitten die antwoorden vervat. Ik heb het gevoel dat de mens een fundamentele angst koestert voor wat 'wild' is, wat anders is. In Brussel is alles wild, én anders. Veel mensen hebben dan ook een soort haat-liefdeverhouding met Brussel: er zitten enorm veel boeiende en uitdagende aspecten aan de stad maar de keerzijde toont armoede, vervulling en agressie.'

Koos je bewust voor Brussel als uitvalsbasis?

'Ik ben geboren en getogen in Brussel, dus in die zin is het geen toeval dat ik hier werk. Maar de stad blijft ook boordevol inspiratie voor mijn artistiek parcours. Ik leef letterlijk op mijn werkveld, alle materiaal is voorhanden. Ik ga de stad in en ik kom meteen iemand tegen die achter een muurtje op een braakliggend terrein een huisje heeft gebouwd.'

'DE SOCIALE EN CULTURELE HUMUS DIE IN BRUSSEL AANWEZIG IS, IS UNIEK'

totaal illegaal. De sociale en culturele humus die in Brussel aanwezig is, is uniek. En toch blijft onbekend ook onbemand. Voor *The Walk* bijvoorbeeld zijn wij onderweg met onze dieren bij boeren gaan logeren. Achteraf kwamen die boeren bij mij thuis in Brussel logeren om naar de voorstelling te kijken. Ze waren nooit eerder in Brussel geweest en zagen bijvoorbeeld voor het eerst een bedelaar op de grond liggen.'

Thuis

Je projecten spelen zich dikwijls af in de openbare ruimte. Is dat een bewuste keuze?

'Toch wel. Op dit moment ben ik bijvoorbeeld bezig met *Home and Away*, een kunstproject met drie toonmomenten. Twee zijn er al voorbij: een objectententoonstelling in het Jubelpark en een installatie in de openbare ruimte - de witte parapluutjes tijdens Wereldvluchtelingendag. Op het einde van het jaar volgt nog een film, die in première gaat in het Kaaitheater. Het hele project draait om het concept 'thuis': waar is thuis, wat betekent thuis, welke objecten sleur je mee wanneer je voortdurend onderweg bent? Een thema over het bewegen van de 'hedendaagse nomade', zou je kunnen zeggen. De mensen die in Brussel wonen zijn meestal onderweg: als expat, vluchteling, avonturier of kunstenaar.'

Ben je zelf zo'n hedendaagse nomade?

'Dat is een vraag waar ik zelf lang mee geworsteld heb. Ik heb een vaste verblijfplaats. Wanneer ik dan zoals een brave burger in de tuin onkruid aan het wieden ben, voel ik me soms heel hypocriet. (lacht) Maar het gaat erom nomade te blijven in je hoofd. Je geest moet bewegen, dat is een leversvoorwaarde. Kijk vanaf het moment dat de mens rechtop is gaan staan is hij beginnen te lopen. Ik vraag me soms af waar naartoe. Waar brengt ons dat heen? Naar een tuin waar er onkruid te wieden valt? 'Misschien. Maar ik heb ook groentjes en wilde, wilde kruiden.' (lacht)